

Zaj

NALLE VALTIALA

Helsinkiben született 1938. január 2-án. Hangjátékai: Zaj - Buller (1970), Levegő - Luft (1970); egy piros sportautó - En röd sportbul (1966),

(Vízcsap csepegése)

I. hang A zaj...

(egy fűrógép elnyomja a hangját)

(amit helyreállt a csend) Hogyan határozzuk meg, mi a zaj?

II. hang A zaj

(autódudák harsogása)

I. hang (Amint helyreállt a csend, óvatosan) A zaj (szünet) A zaj (szünet) A zaj olyan hang, amelyet rossz hallanunk.

(Táncklub megállás nélküli, fülsikektítő zenéje, hirtelen hangzik fel és éppoly hirtelen hallgat el. Egy hang a rádióban arra kéri a hallgatókat, hogy gondoljanak azokra, akik már pihenni térnek, s halkítsák le rádióikat)

II. hang

Mi?

(Ismét halljuk az előbbi felhívást)

II. hang

(hangosabban) Micsoda?

(Az újból ismétlődő felhívást megszakítja egy induló motorkerékpár zaja. A lárma lassan csitul el)

III. hang

(női hang, suttog) Drágám, szeretnék mindig veled lenni.

II. hang

Harminc decibel.

(vízcsap csepegése, előbb halkán, majd egyre hangosabban)

II. hang

Harminc decibel

I. hang

Micsoda!

(fűnyíró gép tompított zaja)

II. hang

Nyolcvanöt decibel

(Fűnyíró gép zaja nagyon erősen)

II. hang nyolcvanöt decibel

I. hang Ugyan már... Biztosan hallottam, hogy volt különbség. A második zaj egyenesen pokoli volt!

II. hang Az első fűnyíró gép a tied volt. A második a szomszédodé.

I. hang Ki nem állom a szomszédot.

(Valaki Wagnert zongorázik megállás nélkül, keményen. A játék hirtelen félbeszakad, ingerült dörömbölés a falon. Emberi hangok moraja. Három koppintás a z asztalon - vagy esetleg az ülés elnöke egy csengőt ráz meg.)

I. hang Hölgyeim és uraim, csendet kérek. Egy kis csendet, hölgyeim és uraim.

(A zshivaj nagyobb lesz).

Legyenek olyan szívesek, hallgassanak el egy pillanatra. A tulajdon szavát sem érti az ember. De kedves barátaim! ... Hallgassanak már el! Nem értették? Hát ez kész örület...

(Az asztalra üt - vagy csenget - de a zshivaj mindannyiszor erősebb lesz)

Szíveskedjenek azt tenni, amit mondok. C s e n d l e g y e n . Egy szót se többet. HALLGASSANAK, AZT MONDTAM HALLGASSANAK. HALLGASSANAK. HALLG...

(A zshivaj nőttön nő, az előbbi hangból alig hallható mormogás lesz, majd alábbhagy a zshivaj).

A nagy államférfiú emlékének.. aki eltávozott tőlünk.. áldozzunk egy perces néma csennddel...

(Egy percnyi csend. Lövés dördül, fájdalomkiáltás követi, amely hörgésbe megy át. Rendőr kocsik és mentőautó szirénája).

III. hang A zaj lehet körúti zaj,
(fékcsikorgás)
és lehet üzemi zaj
(nyomdagép zaja)

II. hang A zaj lehet lakáson belüli zaj
(WC öblítő zaja)

és lehet külső zaj

(szemetes kukák csörömpölése)

III. hang

Nolcvanezer svéd munkás van kitéve nap nap után 85 decibelnél erősebb zajoknak

(hajóépítő telep lármája mint háttérzaj)

I. hang

És hány finn munkás?

II. hang

Azt nem vizsgáltuk ki,

I. hang

Miért nem?

II. hang

Ugyanis.. csak egy zajmérőnk van,

I. hang.

A svéd munkavédelmi előírások szerint 85 decibel a megengedhető érték. Károsíthatja-e a hallást ennél magasabb zajszint?

II. hang

igen

(a hajóépítő telep zaja 100 decibelig emelkedik)

Ha nem óvjuk a fülünket

(A zaj 30 decibellel csökken)

I. hang

Védve vannak-e a munkások a zajjal szemben?

(Gyors felmérés néhány munkással, akinek zajos munkája van. Furógépkezelő, fűrészüzem, kőfaragó telep, asztalosműhely, fémfeldolgozó üzem).

III. hang

(kérdez:) Magát zavarja a zaj?!

(Amikor már valamennyien válaszoltak, a harmadik hang ezt kérdezi)

III. hang :

Védi-e a hallását?

(A munkások válaszolnak. A felmérésnek gyorsan, megszakítás nélkül kell lefolynia)

Felmérés:

- A munkában nem zavar, de kicsit idegemre megy.

- Munka után zavarja?

_ Igen, itt nincs ideje az embernek hogy gondoljon rá. Az embert csak az izgatja, hogy még gyorsabban végezze a munkáját.

- A vállalat megmondta, hogy védeni kell a hallásunkat.

- Megvan hozzá mindenünk.

(...)

Az üzemorvos:

- Nem, csak elvértve panszkodnak fájdalemakról, de teljesen nyilvánvaló, hogy néhány év miután romlik a hallásuk, ha nem óvják.

.....

II. Hang: Idén négyezer, sérült hallású munkás folyamodott kártérítésért.

...

(Kis szünet, majd kitartott puzón-hangok. A Golden Gate együttes „Joshua fought the battle of Jericho“-t énekli).

VÉGÉN:

I. hang Micsoa?

Hang Melyiket választjuk?

III. hang A.

(néhány másodpercig csalogány éneke)

II. hang Vagy B.

(Összeállítás: különféle kellemetlen zajok, pld. fűrógép, duda, táncklub, közlekedés zaja, kalapács, mentőautó szirénája, ágyúlövés, amelyet ablakcsörömpölés követ, közeledő szuperszonikus repülőép - a zajok gyors egymásutánban, megszakítás nélkül követik egymást, és szörnyű hangzavarrá állnak össze, amely egyre növekedik és hirtelen némul el)

VÉGE